

«Любов'ю квітнуть вишиванки!»

**«Вишиванка – символ Батьківщини,
дзеркало народної душі...»**

Юрій Лазірко

Всесвітній день вишиванки щорічно відзначається у третій четвер травня. Цього року свято припадає на 16 травня. До вашої уваги пропонується віртуальна виставка про найвідоміший український символ, котрий вражає своєю красою весь світ.

Вишиванка – українська традиція

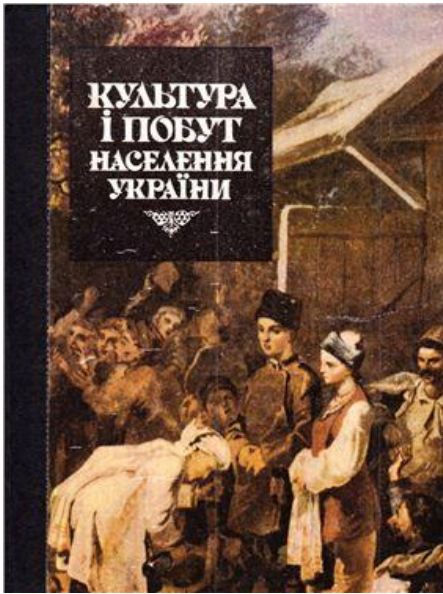
Українську вишивку називають «молитвою без слів», а сорочка вишиванка – є головним оберегом людини. Святе покривання, яке найближче до тіла, – це, звісно, своя сорочка. В українців є такий вислів: «Народитися в сорочці» – бути щасливим у житті. Тому сорочка – це не лише частина нашого гардеробу, а певна закодована сукупність сорока божественних енергій, що творять довершену та гармонійну долю людини. Кодування сили має в собі і українська вишиванка, якій надавали величного змісту, вишиваючи сакральними узорами-письменами долю.

Раніше сорочка мала для наших предків магічний, релігійний сенс – з нею було пов'язано багато забобонів, застережень, вірувань. Кожен символ та колір ніс сакральне значення, як і те, хто вишиває сорочку, з яким настроєм та думками – вона мала слугувати власникові оберегом. Українці вірили, що сорочка може безпосередньо вплинути на долю того, хто її носить.

Найдавнішу згадку про вишиту сорочку було знайдено під час розкопок на Черкащині – її вік датувався VI сторіччям до нашої ери! Тож

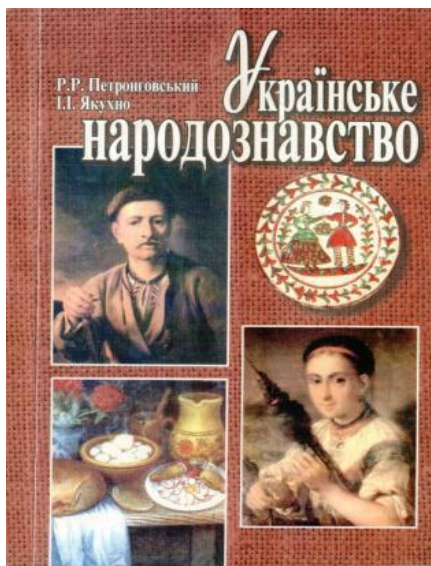
одяг цей носили ще трипільці, про що свідчить зображення чоловіка у вишиванці. Усвідомлення такої історичної спадщини вражає та захоплює і спонукає з особливою повагою ставитись до сорочки, яку не можливо вважати просто одягом. Кожен регіон України – неповторний у своєму виконанні вишиванок. Майстрині у різних місцевостях по різному використовували техніки вишивки, а особлива відмінність полягала саме в орнаментах. У кожній області можна прослідкувати свої, неповторні вишиванки.

Культура і побут населення України : навч. посіб. / В. І. Наулко, Л. Ф. Артюх, В. Ф. Горленко та ін. – 2-ге вид., допов. та перероб. – Київ : Либідь, 1993. – 288 с. : іл.

Перше видання цієї книжки (1991 р.) стало водночас і першим знайомством читача з оригінальним систематизованим посібником з українського народознавства. У другому, доповненому і переробленому виданні з урахуванням новітніх даних подано огляд основних етапів етнічної історії України, розвитку різноманітних сфер матеріальної та духовної культури її населення.

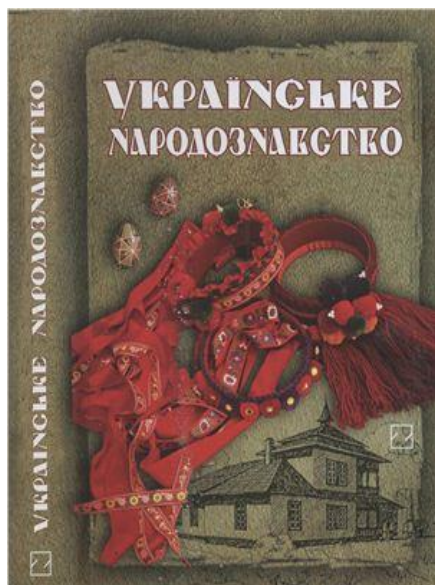
Для науковців, студентів, усіх, хто цікавиться історією та етнографією рідного краю.

Петронговський Р. Р. Українське народознавство : навч.-метод. посіб. / Р. Р. Петронговський, І. І. Якухно. – Житомир : Полісся, 2002. – 136 с.

У посібнику висвітлюється фізико-географічне положення України, її кордони, природа, екологія. Розкриваються шляхи розвитку української народності й нації, національної символіки, мови, етнографічне районування та склад населення України. Розповідається про основні галузі господарства й заняття українців, їхній побут. Значну увагу приділено духовній культурі нашого народу, зокрема її звичаям, віруванням та обрядам.

навчальних закладів.

Українське народознавство : навч. посіб. / за ред. С. П. Павлюка. – 2-ге вид., перероб. і допов. – Київ : Знання. 2004. – 570 с.

Навчальний посібник – колективна праця, що містить відомості про формування й розвиток української нації, етнічну територію та етнографічне районування, багатовіковий досвід і традиції духовної та матеріальної культури українського народу.

Для учнів старших класів загальноосвітніх шкіл, ліцеїстів, гімназистів, абітурієнтів, викладачів та студентів гуманітарних спеціальностей вищих

Лозко Г. С. Українське народознавство / Г. С. Лозко. – 2-ге вид. допов. та перероб. – Харків : Див, 2005. – 472 с. : іл.

Ця книга буде цікавою для всіх, хто любить і шанує рідну минувшину та дбає про майбутнє збереження нашого етносу.

У ній розглядається походження народу та мови українців, національний характер, рідна віра, календар свят, знаки, символи, священні рослини та тварини, шлюбні, родильні та похоронні обряди, одяг, вишивка, писанкарство, національні страви, етнопедагогіка та багато ін.

Ярещенко А. П. Під чаром рідної землі : посіб. з українознавства. – Київ : Шанс, 2008. – 344 с.

У книзі представлено історичний, мовний та етнокультурний матеріал з історії України, Слобожанщини, Харківщини. Це видання допоможе розумінню українознавства як наукової методології, політики й філософії сучасної України. Адресоване всім, кому не є байдужими історія і культура рідного краю.

Якщо хочете, щоб шлюб був щасливим, вдягайте вишиванку!

Якщо хочете, щоб шлюб був щасливим, вдягайте вишиванку! Весільна вишиванка давно перестала бути екзотикою, як це було у радянський період. Сьогодні весільна вишиванка на піку своєї популярності. На думку українців, весільна вишиванка – це гарне продовження і збереження українських традицій, а також це стильний та оригінальний варіант весільного вбрання.

Весільна вишиванка зі смаком українських традицій!

Українська вишиванка – біла вишита сорочка в червоно-чорних кольорах. На талії яскравий червоний пояс, що підтримує декілька спідниць, серед яких були барвиста плахта і запаска. Приблизно так виглядала весільна вишиванка у 19 ст. Сьогодні весільна вишиванка — це політ фантазії та різноманіття інтерпретацій.

Весільна вишиванка завжди виглядає розкішно і стильно. Неважливо, чи це звичайна біла сукня з елементами вишивки, чи весільна вишиванка, оздоблена старовинними орнаментами, головне, що це одяг, наділений магичною вишивкою. Весільна вишиванка – скажіть «ні» весільній рутині! Українська вишиванка – це гарний спосіб вирізнитися з поміж сучасної весільної масовості та однотипності. Хоч весільна мода і пропонує небачене різноманіття весільного вбрання, але для справжніх гурманів стилю, весільна вишиванка – це те, що треба. Весільна вишиванка – це добра класика українського народу, мода на яку нетлінна з роками.

прикрасити потім традиційними орнаментами. Як виглядає нині жіноча весільна вишиванка? Молодята обирають традиційне українське вбрання, виконане у

Весільна вишиванка для жінок — справжня знахідка! Жіноча весільна вишиванка найчастіше виконується на льняному чи бавовняному полотні. Але сучасні наречені обирають також для весільної сукні (якщо весільна вишиванка шиється) атлас, шовк, шифон. Їх можна комбінувати у весільній вишиванці і

старовинному стилі, досить популярні сьогодні короткі весільні сукні, вишиті оригінальними орнаментами. Весільна вишиванка для нареченого. Ясна річ, що весільна вишиванка для нареченого має бути виконана в такому ж стилі, як і вбрання нареченої. Весільна вишиванка – не лише символ кохання і вірності один одному, а й вірність найкращим традиціям нашого народу. Будьте вірні і ви!

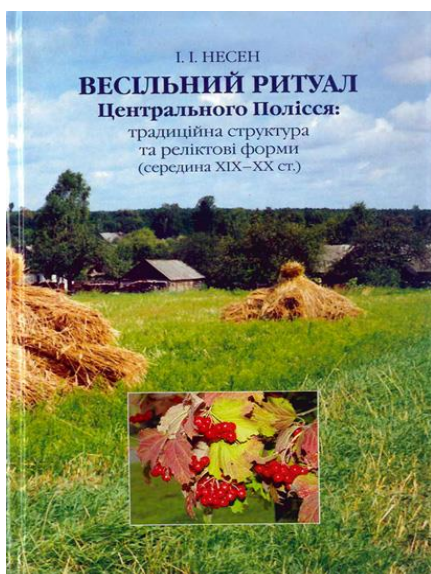
Поділля. Історико-етнографічне дослідження / Л. Ф. Артюх, В. Г. Балушок, З. Є. Болтарович та ін. – Київ : Доля, 1994. – 504 с.

Поділля – споконвічна українська земля, по якій проходила межа між світом слов'ян і тюрків, католицизмом і православ'ям, Правобережжям і Лівобережжям. Історики, етнографи, мистецтвознавці, що присвятили багато років дослідженню цього етнографічного регіону України, розповідають про його історію, про те, хто й коли заселяв цю землю, як її обробляли, як і що будували на ній, які страви готували, у що вбиралися, з ким торгували і яким товаром. Сторінки книги, що висвітлюють естетичні ідеали, світобачення подолян, яскраву своєрідність народного мистецтва і обрядовості Поділля, часто відкривають факти маловідомі або досі незнані. Книга зацікавить усіх патріотів України, сприятиме національному, духовному і культурному відродженню нашого народу.

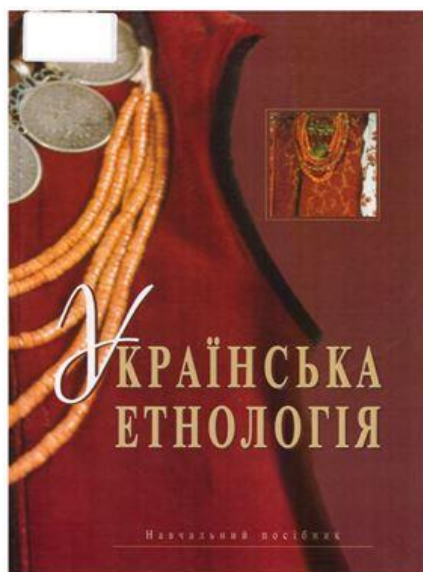
Ніколаєва Т. О. Історія українського костюма / Т. О. Ніколаєва. – Київ : Либідь, 1996. – 176 с. : іл.

Висвітлюються витoki традиційного українського костюму, його багатовікова історія, тісно пов'язана з процесом розвитку української спільноти. Представлене широке розмаїття народного вбрання відповідно до історико-етнографічних регіонів України, детально розглядаються його численні компоненти та прийоми оздоблення. Для викладачів, науковців, студентів, мистецтвознавців, модельєрів, усіх, хто цікавиться українською культурою.

Несен І. Весільний ритуал Центрального Полісся: традиційна структура та реліктові форми (середина XIX – XX ст.). – Київ, 2005. – 278 с.

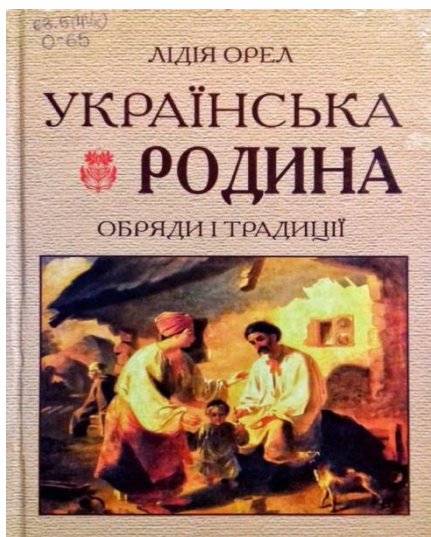
Книга є першою спробою наукової реконструкції весільного ритуалу Центрального Полісся – регіону побутування реліктових етнографічних явищ і водночас такого, що найбільш постраждав від аварії на Чорнобильській АЕС. До наукових здобутків праці належать: виявлення інваріанта як основи обрядової моделі та її динамічних елементів, чотирьох локальних варіантів шлюбної композиції з відповідною ареальною локалізацією, а також аналіз семіосфери дійства. Робота базується на матеріалах польових досліджень, здійснених автором упродовж 1993–2003 рр., та їх діахронному зіставленні з архівними та друкованими джерелами середини XIX – XX ст. Праця орієнтована на етнологів, фольклористів, краєзнавців.

Українська етнологія : навч. посіб. / за ред. В. Борисенко. – Київ : Либідь, 2007. – 400 с.

У посібнику аналізуються теоретичні проблеми української етнології, пов'язані з етногенезом українців, формуванням регіональної специфіки тощо. З нових позицій висвітлюється історія розвитку етнологічної науки. Традиційна культура українців – житло, одяг, харчування, звичаї, обряди, вірування розглядаються з урахуванням сучасних соціально-економічних змін.

Для студентів, викладачів, науковців, а також усіх, хто цікавиться історією та етнологією.

Орел Л. Українська родина: обряди і традиції / Л. Орел. – Київ : Вид-во ім. Олени Теліги, 2015. – 512 с. : іл.

Книга висвітлює звичаї та обряди українського народу, які здавна були збережені і передавалися від покоління до покоління впродовж його життя та побуту: родини, хрестини, пострижини, виховання дітей, молодіжні вечорниці та досвітки, весільні обряди, ярмаркування тощо. Подано відомості про

народне будівництво. Це етнографічні нариси, наукові розвідки та польові дослідження.

Видання має календарні та родинно-побутові пісні з нотами, ілюстроване кольоровими та чорно-білими світлинами. Адресовано етнографам, фольклористам, краєзнавцям, педагогам і всім шанувальникам народної культури українців.

Про українську вишиту сорочку написано чимало віршів

А я іду по світу в вишиванці
Встає над світом щире сонце вранці
І землю гріє променем ясним.
А я іду по світу в вишиванці.
Я – українка! І горджуся цим.
В нас обереги вишивають здавна.
Така традиція в народі прижилась.
Вона прадавня, вічна й дуже славна.
В культурі й до сьогодні збереглась.
Ані вікам, ні моді не здолати...
Вона в людському серці і в душі.
У ній любові, мрій, надій багато
І ти традиції забути не спіши.

Давайте завжди будемо пам'ятати:

Якою б не була в кожного з нас доля,
як би не склалися обставини життя,
яким би не було становище в Україні та у світі,
яка пора року не була б за вікнами наших осель,
нас поважатимуть доти,
доки ми поважатимемо самих себе,
доки ми пам'ятатимемо про своє коріння і шануватимемо наші традиції!

Козак Н. О.
провідний бібліограф